

putul celui următor, fapt confirmat, de altfel, de întreaga politică a domnilor, care au sprijinit, de-a lungul secolului al XV-lea, interesele neguțătorilor și tîrgoveților munteni în comerțul cu Transilvania.

Aceiași negustori ai Țării Românești, în primul rînd tîrgoveții, care depășesc în 1503 pe brașoveni la ei acasă, domină cu atît mai mult vadurile Dunării, unde se afirmă ca principalii negociatori cu negustorii otomani sau levantini¹, preluînd mărfurile aduse în centrele de pe malul drept al fluviului. Lămuri-toare este și o scrisoare a voievodului Basarab cel Tânăr, din 1478—1482: « Și dau de știre domniei-voastre, — serie el adresîndu-se notabilităților Brașovului, — că mi-au venit și mi s-au plîns săracii, care sînt neguțători cu marfă, că după ce vă tocniți cu ei voi nu le luați marfa cu soroc, ci îi țineți (acolo) și nu le plătiți; dar săracii noștri iau marfa de la turci și aceștia le pun soroc, iar ei la soroc nu pot plăti, fiindcă nu le plătiți voi, ca să se plătească și ei de turci. Astfel (aceștia) aduc cărți de la împăratul și neavînd ei de unde să plătească, îi dăm legați turcilor »². Cazurile cunoscute și în prima jumătate a secolului al XVI-lea, acelea ale boierilor Craiovești, al lui Chirca sau al lui Bădică³ arată, ca și scrisoarea de mai sus, că tîrgoveții și feudali din Țara Românească erau principalii mijlocitori ai comerțului cu otomanii, care nu-și puteau desface direct mărfurile pe piețele nord-dunărene. De altfel, cînd un otoman vine în Țara Românească și își vinde el însuși articolele diferiților clienți, faptul este semnalat. Basarab Laiotă dă de știre pîrgarilor Brașovului, pe la 1474—1476, că a sosit la București un prieten al său, « un neguțător turc, cu marfă bună și multă » și îi poștește să-și trimită oamenii pentru a se învoi direct cu dînsul⁴.

În concluzie, cu toată prezența garnizoanelor otomane instalate în capete de pod întărite, de la Turnu și pînă la Chilia, *vadurile comerciale ale Dunării au rămas, pînă în primele decenii ale secolului al XVI-lea, sub controlul negustorilor Țării Românești, respectiv ai Moldovei, care au împiedicat pătrunderea în tîrgurile nord-dunăre a concurenților lor din Imperiul Otoman.*

La comerțul extern al Țării Românești au participat și negustori din alte părți.

În secolul al XIV-lea, la Chilia, sînt instalați *genovezii*⁵. La 24 iunie 1349, Ludovic cel Mare al Ungariei îi autoriză a-și transporta « toate lucrurile, mărfurile și bunurile de vînzare, de orice fel, speță sau soi ar fi ele, pe apa Dunării și pe uscat, venind de la Orșova spre Timișoara, pînă la Buda »⁶. Corăbiile, după toate probabilitățile, urcau fluviul pînă la Orșova⁷, după cum însă genovezii foloseau și drumurile de uscat pornind de la Zara, pe coasta Adriaticii⁸. În 1392, italienii Iullianus de Finario și Johannes Daniele sînt semnalati în Valahia⁹; în 1410, genovezii din Caffa cumpără, cu bani mulți, trei clopote tot din « Valahia »¹⁰. Un fragment de sticlă cu scena Sf. Gheorghe omorînd balaurul, găsit la Mangalia, ar constitui o primă indicație a prezenței genoveze

¹ Vezi mai sus, p. 190.

² I. Bogdan, *op. cit.*, p. 176—177 (nr. CXLV) (subl. ns.).

³ Vezi mai sus, p. 188.

⁴ I. Bogdan, *op. cit.*, p. 124 (nr. XCVIII). Vezi și *Quellen*, vol. II, p. 584.

⁵ Vezi mai sus, p. 181—182.

⁶ *DIR*, XIV, C, vol. IV, p. 486 (nr. 702).

⁷ Constantin C. Giurescu, *Tirguri...*, p. 70 și nota 5.

⁸ *DIR*, XIV, C, IV, p. 486 (nr. 702).

⁹ N. Iorga, *Acte și fragmente*, vol. III, p. 3—4.

¹⁰ N. Iorga, *Studii istorice asupra Chilieii și Cetății Albe*, p. 58.